

Zpráva z říjnového jednání komise EurEau pro pitnou vodu EU1

Radka Hušková

Jednání komise EU1 pro pitnou vodu proběhlo dne 15. října 2020 opět formou konferenčního hovoru z důvodu přetrvávající pandemie onemocnění covid-19. Konferenčního hovoru se zúčastnilo 36 zástupců EU1 včetně jejího předsedy, dále pak prezident EurEau Claudia Castell-Exner, generální sekretář Oliver Loebel, Carla Chiaretti, odpovědná za politiku EurEau, Caroline Greene, odpovědná za komunikaci a koordinátor EU1 John Leamy.

V úvodu konferenčního hovoru předseda EU1 přivítal tři nové členy EU1 a prezidenta EurEau.

Následně byla představena **činnost a strategie pracovní skupiny Hodnota vodohospodářských služeb**. Jak už název napovídá, tato pracovní skupina se zabývá tématy, jakou hodnotu mají služby spojené s dodávkou pitné vody a odváděním a čištěním odpadních vod, proč tento sektor vlastně existuje, koho zahrnuje, jaké jsou nehmotné výhody vodohospodářských služeb (jako je pocit bezpečí a zdraví) a v neposlední řadě ekonomika těchto služeb, proč by služby měly být přiměřeně financovány a aby vztah mezi tarify, významem služby, náklady a cenou byl adekvátní.

Byla diskutována **strategie vodárenských společností v období pandemie covid-19** a případný dopad na dodávky pitné vody. Všichni se shodli, že je nutné trvale zajistit dodávku pitné vody v požadované kvalitě. V mnoha státech mají zpracovány strategické plány, v Norsku mají poněkud problémy s dodávkou chemikálií pro úpravu vody, nicméně ve všech státech je snaha udržet provoz VaK v běžném chodu včetně všech vodohospodářských služeb. Zaměstnanci, kteří nejsou přímo zařazeni do provozů, mohou pracovat z domova, v mnoha státech je upraveno vzorkování pitné vody – se souhlasem hygieny, resp. regulátora byl omezen odběr vzorků na kohoutku u spotřebitele. V mnoha státech se provádí testování odpadní vody z hlediska přítomnosti RNA Coronaviru. V příštím roce bude pořádána v Norsku konference IWA na téma Plány pro bezpečnou vodu (WSP) – poučení z období pandemie covid-19.

Carla Chiaretti informovala o **aktuálním dění v Bruselu**. Členské státy by měly do dubna 2021 předložit Evropskému parlamentu (EP) plány obnovy. Schůze EP v Bruselu se konají pouze online, není zde prostor pro různé lobby. Výbor pro životní prostředí má novou generální ředitelku, již je Florika Fink-Hooijer. Evropská komise přijala strategii nakládání s chemickými látkami, dalšími kroky bude vypracování legislativy (pro vodu, potraviny, výrobky), která bude vyžadovat také vyhodnocení. EP přijal usnesení, které zahrnuje i prvky týkající se zásady „znečišťovatel platí“ a rozšířenou odpovědnost výrobce. Probíhá kontrola účelnosti vodohospodářských právních předpisů, EP projednává návrhy EurEau. Velmi diskutovaná je strategie upřednostnění místních zemědělských produktů („farm to fork“). Sekretariát EurEau se významně zapojil do činnosti Evropské komise.

K nové **Směrnici pro pitnou vodu (DWD)** jsou již zpracovány konečné jazykové verze všech členských států EU. Vstup v platnost DWD se očekává pravděpodobně do konce prosince 2020, nebo velmi brzy v roce 2021. Zástupce EU1 zpracoval možné dopady nové směrnice na provozovatele VaK. V souvislosti s novou DWD byla diskutována problematika **biocidů**. V rámci EU1 bylo zpracováno stručné sdělení o právních povin-

nostech vodohospodářských společností podle nařízení o biocidních přípravcích (EU) č. 528/2012. Jedná se o dezinfekční prostředky používané k hygienickému zabezpečení pitné vody, které také spadají do kategorie biocidů a jsou regulovány tímto nařízením.

Generální sekretář informoval o vývoji přípravy **Společné zemědělské politiky (SZP)**. K této problematice probíhá veřejná diskuse, ke které se EurEau také připojuje. SZP řeší zejména pravidla podpory pro strategické plány, které mají být vypracovány členskými státy (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV). Členské státy EU se dohodly na „obecném přístupu“ k SZP po roce 2020 na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov ve dnech 19.–20. října 2020. Pro členské státy EU má zvláštní význam návrh nařízení o SZP – podpora strategických plánů. Nařízení obsahuje ustanovení o podmíněnosti, ekologických režimech a nástrojích udržitelnosti farem z hlediska živin v půdě. EP přijal své odlišné stanovisko včetně návrhu výše uvedeného nařízení. Obě stanoviska nespĺňují ambice strategie EU upřednostnění místních zemědělských produktů (farm to fork) a nespĺňují potřeby udržitelné ochrany vodních zdrojů. Dalším postupem budou třístranná jednání s cílem dosáhnout kompromisu.

EurEau chápe, že farmáři potřebují podporovat v přechodné fázi směřující k udržitelnosti a postupům s nulovými emisemi. SZP by v tomto ohledu mohla být vhodným nástrojem. Aby to bylo úspěšné, je třeba rozšířit podmínky podmíněnosti. Zemědělcům by neměla být poskytována žádná podpora v případě postupů, které jsou v rozporu s cíli právních předpisů EU o vodě. Nástroj udržitelnosti nutrietů v půdě by se mohl stát mocným, pokud bude dobře navržen a budou účinně implementována jeho doporučení. Ekosystémy musí zůstat zachovány a musí nabízet financování dalších opatření na vnitrostátní úrovni ke zlepšení kvality půdy a vody. Kvalita a množství vody by měly být součástí priorit národních strategických plánů vypracovaných v rámci nové SZP.

Dále ve svém stanovisku EurEau uvádí, že je třeba posílit právní předpisy o pesticidech. EurEau velmi podporuje cíl snížit používání chemických pesticidů a s tím souvisejících rizik o 50 % do roku 2030. Pochybnost je v tom, jak bude snížení rizik měřeno. EU sice vyvinula široký legislativní rámec k nakládání s pesticidy, který je ovšem dodržován pouze částečně. S ohledem na tuto skutečnost EurEau vítá revizi směrnice o udržitelném používání pesticidů (2009/128/ES). Po více než deseti letech zkušeností s národními akčními plány pro udržitelné používání pesticidů (NAP) dochází EurEau k závěru, že jde o slabý a neúčinný nástroj, kterému chybí donucovací opatření potřebná ke snížení rizik a dopadů pesticidů na zdroje pitné vody. I přes přísný postup povolování pesticidů a pravidla, která upra-

vují jejich používání, je kontaminace zdrojů pitné vody pesticidními látkami a jejich metabolity jedním z nejnáléhavějších problémů, s nimiž se dodavatelé pitné vody setkávají. Proces NAP silně spojuje zúčastněné strany z různých odvětví, má stanoveny ambiciózní cíle a silné ukazatele, ale pokud jde o uplatňování opatření, postrádá politickou a legislativní podporu potřebnou pro účinné provádění, pravděpodobně i kvůli nedostatku evropského dohledu.

Dalším tématem jednání bylo **sucho**. Suché léto v roce 2018 (a v některých státech i v roce 2017) bylo budičkem pro mnoho částí Evropy. Skupina EU1 pro pitnou vodu zpracovala podrobný dotazník na toto téma. Dotazník měl dvě samostatné části:

- 12 obecných otázek, které se týkaly sucha,
- 4 otázky týkající se sucha v roce 2018 a doporučení budoucích opatření.

Výstupem z tohoto dotazníku je sumarizace přijímaných opatření v jednotlivých státech EU v období sucha, jako je např. omezení užívání pitné vody, význam měření spotřeby vody, způsoby šetření vodou, vládní management v období sucha, přeshraniční dodávky pitné vody aj.

Ztráty vody bylo samostatně projednávané téma a k této problematice byl dne 16. 10. 2020 uspořádán workshop. Podkladem byly odpovědi na velmi detailní dotazník ke ztrátám vody.

Nová DWD se poprvé zabývá otázkou ztrát vody. Uvádí, že existuje obecný nedostatek povědomí o ztrátách vody, které jsou způsobeny nedostatečnými investicemi do údržby a obnovy vodárenské infrastruktury a ztráty vody považuje za indikátor účinnosti vodního hospodářství a za nástroj k předcházení nadměrného využívání omezených zdrojů vody. Vyzývá členské státy, aby posoudily úroveň úniků vody na celostátní úrovni alespoň pro města s více než 50 000 obyvateli. Při sběru údajů v celé EU na základě mezinárodně zavedeného indexu ILI (infrastrukturní ztrátovost sítě) bude vypočítán průměr a členské státy s nadprůměrnými ztrátami vody budou muset vypracovat akční plány k jejich snížení. Ztráty vody jsou také považovány za faktor, který je třeba vzít v úvahu při posuzování rizik distribuční sítě.

Krátké prezentace a diskuse byly ještě k tématům persistentní a mobilní toxické látky (PMT a vPvM), polutanty v životním prostředí, opětovné využívání vody a informace k rámcové vodní směrnici.

*Ing. Radka Hušková
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.,
předsedkyně odborné komise laboratoří představenstva
SOVAK ČR*